

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о ревизији финансијских извјештаја
Министарства индустрије, енергетике и рударства
Републике Српске
за период 1.1.- 31.12.2008. године**

Број: РВ008-09

Бања Лука, 30.4.2009. године

САДРЖАЈ

ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	3
1. УВОД	4
2. НАЛАЗИ	5
2.1 Провођење препорука из претходног извјештаја	5
2.2 Систем интерне контроле	5
2.3 Извјештај о извршењу буџета	5
2.3.1 Планирање буџета	5
2.3.2 Текући трошкови	6
2.3.3 Капитална улагања	7
2.3.4 Набавке	7
2.3.5 Приходи/расходи	8
2.4 Биланс стања	8
2.4.1 Актива.....	8
2.4.2 Пасива.....	9
2.5. Напомене уз финансијске извјештаје	9

ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Предмет

Извршили смо ревизију приложеног биланса стања Министарства индустрије, енергетике и рударства (у даљем тексту: Министарства) са стањем на дан 31. децембра 2008. године и одговарајућих биланса успјеха, извјештаја о извршењу буџета за годину која се завршава на тај дан, те ревизију усклађености пословања и преглед значајних рачуноводствених политика и других објашњавајућих напомена.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Министар је одговоран за припрему и фер презентацију ових финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед корупције и преваре; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствене процјене које су разумне у датим околностима. Министар је такође одговоран за усклађеност пословања Службе са важећим законским и другим релевантним прописима.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора, INTOSAI и Међународним стандардима ревизије. Ови стандарди налажу да радимо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе, те да је пословање усклађено са важећим законским и другим релевантним прописима.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизорских доказа о усклађености пословања и о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на ревизорском просуђивању, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталим услед корупције и преваре. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизорских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примјењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Сматрамо да су прибављени ревизорски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основу за наше ревизорско мишљење.

Квалификације

Као што смо навели у напоменама под тачком 2.3.1 и 2.3.2 Извјештаја, због непрецизности у планирању, поједине врсте трошкова значајно одступају у односу на Ребаланс буџета. Извршење у односу на Ребаланс буџета је на више код следећих позиција: путни трошкови за 2,2%, трошкови материјала за 3%, трошкови текућег одржавања за 7 %, дознаке нижим потрошачким јединицама за 28,73%.

Извршење у односу на Ребаланс Буџета је на мање код следећих позиција: бруто плате за 8,97 %, трошкови комуналних и комуникационих услуге за 10%, субвенције јавним предузећима за 17 %, трошкови горива за 23,5%, накнаде за 51%, и уговорене услуге за око 66 %, што није у складу са чланом 5. Закона о буџетском систему.

Као што смо навели у напоменама под тачком 2.3.4 Извјештаја, Министарство није сачинило план набавки. За набавке које се односе на текуће трошкове (набавка горива, набавка канцеларијског материјала, набавка услуга и материјала за одржавање возила) у вриједности око 118.497 КМ, није проведен поступак набавки предвиђен Законом о јавним набавкама, што није у складу са чланом 16. Закона о извршењу буџета РС за 2008. годину.

Као што смо навели у напоменама под тачком 2.4.2 Извјештаја, Резервисање средстава за набавку аута у износу од 106.000 КМ није извршено у складу са Закључком Владе РС број 04/1-012-2876/08 од 11.12.2008. године и Упутством за израду годишњег обрачуна за кориснике прихода буџета републике, општина и градова и фондова за 2008. годину број 06.15/020-97/09 од 9.2.2009. године.

Мишљење

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји дају истинит и објективан приказ по свим материјално значајним аспектима, финансијског стања Министарства на дан 31.12.2008. године, резултате пословања и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан у складу са МРС и МСФИ.

Финансијско пословање Министарства у току 2008. године, за наведено у претходним пасусима, није било у свим материјално значајним аспектима усклађено са важећом законском регулативом.

Бања Лука, 30.4.2009. године

Главни ревизор

Бошко Чеко

РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоручује се Министарству да:

1. обезбједи релативно планирање потребних средстава неопходних за пословање Министарства;
2. обезбједи примјену Закона о јавним набавкама;
3. резервисање врши у складу са Упутством о изради годишњег обрачуна за кориснике прихода буџета републике, општина и градова и фондова.

1. УВОД

Министарство индустрије, енергетике и рударства (у даљем тексту Министарство) као управни орган формирано је у складу са Законом о републичкој управи (Сл. гл. РС број 118/08). У току 2008. године је пословало као Министарство привреде, енергетике и развоја (Сл. гл. РС број 70/02, 33/04, 118/05 и 33/06).

Министарство обавља управне и друге стручне послове у области индустрије, енергетике и рударства, а који се односе на производњу, пренос и дистрибуцију електричне енергије, производњу и прераду угља, производњу и прераду нафте и нафтних деривата, природни гас, геолошка истраживања природних минералних сировина, црну металургију, металопрерађивачку дјелатност, машиноградњу, бродоградњу.

У оквиру Министарства образовано је седам основних организационих јединица – ресора: (Ресор за правне послове и европске интеграције, Ресор за металну, елекетро и намјенску индустрију, Ресор за дрвопрерађивачку, целулозно – папирну, хемијску и графичку индустрију и индустрију текстила, коже обуће и дувана, Ресор за електроенергетику, Ресор за енергетику, Ресор за рударство и геологију и Ресор за мала и средња предузећа, производно занатство и информатику и посебна организациона јединица – Секретаријат министарства. Активности Министарства одвијале су се према Програму рада министарстава, Владе и Народне скупштине, затим кроз извршавање својих редовних послова и радних задатака, те указаној потреби и значајнијем усмјерењу на:

- доношењу нових, измјенама и допунама важећих закона и прописа из ресорне надлежности,
- сарадњу и праћење рада предузећа из ресорне надлежности,
- реализацију уговора о приватизацији нафтне индустрије,
- реализацију Акционог плана за реструктурирање електроенергетског сектора у БиХ,
- покретање иницијатива за предузимање мјера ради отклањања проблема и за унапређење и раст индустријске производње,
- учешће у праћењу процеса приватизације стратешких предузећа из ресорне надлежности,
- активности у циљу развоја и унапређења малих и средњих предузећа,
- геолошким истраживањима природних минералних ресурса,
- унапређењу метролошког система стандардизације у Републици Српској.

Контролисани ентитети овог Министарства су:

- Републички завод за стандардизацију и метрологију;
- Републички завод за геолошка истраживања.

Предмет ревизије нису консолидовани финансијски извјештаји Министарства и републичких управних организација, које послују у саставу Министарства.

Препоруке дате у овом извјештају у циљу њиховог наглашавања, су болдоване и писане италиком словима.

На достављени Нацрт ревизорског извјештаја, у остављеном законском року, руководство Министарства није имало примједби.

2. НАЛАЗИ

2.1 Провођење препорука из претходног извјештаја

Ревизијом финансијских извјештаја Министарства за 2007. годину, смо дали препоруке које су се односиле на:

- досљеднију примјену Закона о јавним набавкама;
- на исправан третман материјалних трошкова који имају карактер личних примања;
- усклађивање планирања са стварним потребама;
- усаглашавање рјешења о распореду на радна мјеста са важећим Правилником о систематизацији послова и радних задатака.

Министарство није провело препоруке које се односе на примјену Закона о јавним набавкама код набавке материјала, горива и услуга одржавања, те и даље је примјетно одступање између буџетског захтјева и одобрених средстава.

2.2 Систем интерне контроле

На нивоу Министарства донесени су интерни акти који представљају основу за организацију рада и руковођења. Према важећем Правилнику систематизовано је 78 радних мјеста са 82 извршиоца. У децембру 2008. године Министарство је запошљавало 58 радника. Према организационој шеми послови и задаци Министарства се извршавају у оквиру организационих јединица (ресори и секретаријат).

На основу изјава Руководства и на основу усвојених интерних аката, као и пратеће документације увјерили смо се да је руководство Министарства одређено за процјену ризика и управљање ризичним процесима. Због промјена у менаџменту које су вршене током ревидиране године, нису документоване активности менаџмента на процјени ризика од неиспуњавања кључних пословних активности и материјално значајних грешака у финансијском извјештавању.

Комуникације и информисање се обављају у складу са Правилником о интерним контролним поступцима, по сљедећем принципу: министар – помоћник министра – секретар - непосредни извршиоци, по свим основама.

Књиговодство Министарства се обавља кроз Главну књигу Трезора. Пословање се обавља преко Јединственог рачуна трезора.

Правилником о интерним контролним поступцима је прописано да поступак надгледања врши интерна ревизија која одговара директно министру, а Правилником о систематизацији радних мјеста од 16.3.2007. године, те измјенама од 25.1.2008. године и 26.6.2008. године систематизовано је мјесто "виши стручни сарадник за интерну контролу", које није попуњено.

Препоручујемо Министру да успостави систем интерне контроле на начин да контролу обављају сви запослени у складу са својим обавезама и овлаштењима.

2.3 Извјештај о извршењу буџета

2.3.1 Планирање буџета

Министарство је у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске и Упутства од стране Министарства финансија дана 31.8.2007. године доставило Министарству финансија буџетски захтјев за период 2008 – 2010. године на износ од 5.217.240 КМ.

Одлуком о усвајању Буџета РС за 2008. годину предвиђена буџетска средства за Министарство износе 10.468.636 КМ, за: плате и накнаде трошкова запослених 1.308.576 КМ, трошкове материјала и услуга 1.051.880 КМ, текуће помоћи 7.400.000 КМ, дознаке нижим потрошачким јединицама 550.000 КМ и капиталне расходе 88.000 КМ. Министарство је 7.10.2008. године доставило Министарству финансија Приједлог Ребаланса буџета на 13.524.943 КМ уз образложење за потребним додатним средствима од 5.485.000 КМ.

Ребалансом буџета РС за 2008. годину одобрена су средства у износу од 17.647.136 КМ и то за: плате и накнаде трошкова запослених 1.553.336 КМ, трошкове материјала и услуга 1.212.800 КМ, текуће помоћи 13.870.000 КМ, дознаке нижим потрошачким јединицама 870.000 КМ и капиталне расходе 138.000 КМ. Током године извршене су значајне реалокације. Из буџетске резерве је искориштено 60.000 КМ за финансирање манифестације „Избор најуспјешнијег предузећа РС у 2007. години“.

Због непрецизности у планирању поједине врсте трошкова значајно одступају у односу на Ребаланс буџета (брutto плате мање за 8,97 %, накнаде мање за 51,15%, путни трошкови већи за 2,2 %, трошкови материјала већи за 3 %, трошкови комуналних и комуникационих услуга мањи за 10 %, трошкови горива мањи за 19%, трошкови текућег одржавања већи за 7 %, уговорене услуге мање за око 66 %, субвенције јавним предузећима мање за 17 %. Овакво планирање није у складу са чланом 5. Закона о буџетском систему Републике Српске.

Укупно утрошена буџетска средства износе 15.333.421 КМ, што је 87% у односу на Ребаланс.

Препоручујемо Министру да обезбиједи раелније планирање потребних средстава неопходних за пословање Министарства.

2.3.2 Текући трошкови

Бруто плате су исказане у износу од 1.382.245 КМ, што је у односу на Ребаланс буџета мање за 8,97 %. На одступање је утицала промјена Закона о платама. Плате су обрачунате у складу са важећом законском регулативом, као и њеним измјенама (смањене нето плате за 10% руководиоцима сектора). На платном списку Министарства је и лични пратилац министра ангажован на основу Рјешења МУП-а, који је уједно и возач министра.

Трошкови накнада запосленима су исказани у износу од 17.097 КМ, а односе се на накнаде за превоз са посла и на посао (16.347 КМ) и помоћ у случају смрти и теже инвалидности (750 КМ). У односу на Ребаланс, су мањи за 51%.

Путни трошкови су исказани у износу од 54.172 КМ, што је за **2,2 % веће** од Ребаланса буџета, од тога путни трошкови у земљи (31.913 КМ) и путни трошкови у иностранству (22.260 КМ). Потребна средства су обезбјеђена реалокацијом.

Трошкови комуналних и комуникационих услуга су исказани у износу од 41.035 КМ, што је 90% у односу на Ребаланс буџета. Односе се највећим дијелом на телефонске трошкове, од којих се на трошкове мобилних телефона односи 16.998 КМ. Право на накнаду за кориштење мобилних телефона користи 15 лица, у износима од 70-100 КМ мјесечно. Трошкови мобилног телефона министра нису ограничени.

Трошкови материјала су исказани у износу од 36.217 КМ и већи су за 3% у односу на ребаланс буџета. Односе се на: трошкове канцеларијског материјала (31.012 КМ) таксе (3.179 КМ), трошкови осталог материјала (1.674 КМ).

Трошкови горива су исказани у износу од 46.974 КМ и мањи су за 19 % од Ребаланса буџета. Односе се на трошкове горива за службене аутомобиле. У оквиру трошкова горива евидентирана је фактура од Аеродрома Републике Српске за **млазно гориво у износу од 5.502 КМ**.

Трошкови текућег одржавања су исказани у износу од 46.123 КМ и **већи су за 7%**. Односи се на трошкове оправки и одржавања возила (36.340 КМ) и трошкове оправки и одржавања опреме (9.783 КМ).

Уговорене услуге су исказане у износу од 331.517 КМ, што је у односу на Ребаланс мање око 66%. Ребалансом буџета за ову позицију је планирано 980.000 КМ. Односе се на: услуге штампања (1.789 КМ), услуге јавног информисања (18.278 КМ), **услуге репрезентације (96.915 КМ)**, које се највећим дијелом односе на трошкове отварања Рафинерије нафте Брод, (на трошкове одржавања I економског форума односи се 2.992 КМ), услуге стручног образовања (2.170 КМ), **остале услуге (200.651 КМ)**, од чега израда јединствене базе података привредних субјеката коју је радила Привредна комора (146.320 КМ), привремени и повремени послови (44.959 КМ), што се односи на накнаде комисијама за стучне испите, увиђаје и израде приједлога закона.

Помоћ непрофитним организацијама је исказана у износу од 30.000 КМ, а односи се на суфинансирање сајма мале привреде "Добојекспо" у Добоју.

Субвенције јавним предузећима исказане су у износу од 11.468.586 КМ, што је мање за 17 % од Ребаланса буџета, а односе се на:

- суфинансирање подстицаја извоза (5.870.000 КМ). Извршење је **за 2,7 %** мање од Ребаланса буџета. Уговором је утврђено да у случају ненамјенског трошења дозначених средстава, предузеће – корисник је обавезно вратити примљена средства. Инструмент обезбјеђења поврата средстава су бјанко потписане и овјерене мјенице;
- субвенције електричне енергије за социјалне категорије становништва исказане су у износу од 5.598.586 КМ. Извршење ових грантова је мање **за 20 %** у односу на Ребаланс буџета.
- помоћ осталим правним лицима исказана је у износу од 617.300 КМ, извршење у односу на Ребаланс буџета је **мање за 27 %**, а односе се на:
- помоћ малим предузећима за увођење ISO стандарда и СЕ знака. Извршење ових расхода у односу на Ребаланс буџета је **мање за 23 %**;
- помоћ предузећима за вођење стечајног поступка је исказана у износу од 24.500 КМ. Извршење ове помоћи предузећима у односу на Ребаланс буџета је мање за **38,75 %**.

Дознаке нижим потрошачким јединицама су исказане у износу од 1.119.950 КМ, односе се на:

- средства дозначена Привредној комори Републике Српске (60.000 КМ);
- помоћ предузећу "Унис – фабрика машина" а.д. Ново Горажде (10.000 КМ);
- помоћ Новом руднику Мрког угља "Миљевина" (50.000 КМ);
- помоћ локалним развојним агенцијама Републике Српске (199.950 КМ);
- помоћ републичком заводу за геолошка истраживања "Геозавод Зворник" (150.000 КМ);
- помоћ Агенцији за мала и средња предузећа (650.000 КМ).

Одлуком о Ребалансу буџета планирана средства за ову намјену су износила 870.000 КМ. Извршење ових расхода је **веће у односу на Ребаланс буџета за 28,73 %**.

2.3.3 Капитална улагања

Укупна капитална улагања Министарства износе 137.145 КМ.

Ребалансом буџета за капитална улагања одобрена су средства у износу од 138.000 КМ.

2.3.4 Набавке

На нивоу Министарства извршене су набавке у укупном износу од 260.253 КМ и то за набавку компјутерске опреме 27.080 КМ, набавку копир апарата 3.704 КМ, набавку аутомобила 106.000 КМ, набавку канцеларијског материјала 31.012 КМ, набавку услуга и

материјала за оправку и одржавање возила у износу од 36.340 КМ, набавку горива 46.973 КМ, набавку услуга и материјала за одржавање опреме у износу од 8.784 КМ.

Министарство није сачинило план набавки.

За набавке које се односе на текуће трошкове (набавка горива, набавка канцеларијског материјала, набавка услуга и материјала за одржавање возила) у вриједности око 118.497 КМ, није проведен поступак набавки предвиђен Законом о јавним набавкама, што није у складу са чланом 16. Закона о извршењу буџета РС за 2008. године.

Неправилности које су уочене код набавки за које је проведен поступак јавних набавки су:

Набавка рачунарске опреме (вриједност набавке је 27.080 КМ). У конкурентском захтјеву за достављање понуда у дијелу који се односи на рок пријема понуда и рок отварања понуда нису испоштоване одредбе члана 33. Закона о јавним набавкама.

Набавка канцеларијског материјала

Поступак набавке канцеларијског материјала је проведен крајем 2008. године. Уговор је закључен 17.11.2008. године на вриједност од око 40.000 КМ. Од уговореног износа у 2008. години стигле су фактуре у укупном износу од 4.612 КМ.

За ову набавку нису испоштоване одредбе члана 14. и члана 33. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се Министарству да:

- **изради свеобухватан план набавки како би специфицирали потребе за набавкама и реално процијенили трошкове**
- **у циљу рационалног кориштења јавних средстава досљедно примјењивање Закона о јавним набавкама.**

2.3.5 Приходи/расходи

Остварени приходи у 2008. години износе 15.333.421 КМ, а укупни расходи износе 15.196.276 КМ. Разлика између прихода и расхода износи 137.145 КМ и се односи на капитална улагања.

2.4 Биланс стања

2.4.1 Актива

Основна средства су исказана у износу од 254.513 КМ садашње вриједности. Набавна вриједност износи 497.523 КМ, а исправка вриједности 243.010 КМ. Вриједност обрачунате амортизације за 2008. годину износи 69.426 КМ.

Моторна возила

На дан 31.12.2008. године Министарство је располагало са четири аутомобила, набавне вриједности 244.084 КМ, отписане вриједности 77.734 КМ и садашње вриједности од 166.347 КМ. Министарство је крајем 2007. године започело поступак набавке моторног возила марке Passat VW 2,0 TDI Trendline по систему „старо за ново“ и резервисало средства у висини од 44.800 КМ. Вриједност новог возила по фактури добављача је 57.091 КМ. Измирење обавезе извршено је замјеном старог аута (25.100 КМ) и из резервисаних средстава 2007. године (31.991 КМ).

Намјештај је исказан у вриједности од 12.392 КМ.

Министарство је крајем године набавило намјештај на основу Рјешења министра од 23.9.2008. године у вриједности од 12.392 КМ из резервисаних а неутрошених средстава за набавку моторног возила из 2007. године.

Краткорочна потраживања исказана су у износу од 12.606.506 КМ, највећим дијелом односе се на потраживања од правних лица (12.594.064 КМ), које је Министарство укњижило на основу Закључка Владе Републике Српске (број 04/1-012-2587/08) од 30.10.2008. године и инструкције Министарства финансија (број 06/09.3-403-1811/08) од

12.12.2008. године. Ова потраживања се односе на потраживања по основу NON-PROJECT GRANT AID из 1997. године (донација Влади РС од Јапанске Владе, а која су пласирана у виду краткорочних робних кредита предузећима у циљу стварања револвинг фонда из којег би се финансирао привредни развој РС). **На основу процјене Министарства за половину наведених потраживања наплата није извјесна због престанка рада појединих предузећа, којима су дозначена средства током 1997. године. Министарство на дан 31.12.2008. године није вршило исправку вриједности ненаплативих потраживања.**

Остала потраживања износе 12.442 КМ и представљају потраживања по основу рефундације боловања.

2.4.2 Пасива

Краткорочне текуће обавезе су исказане у износу од 2.445.775 КМ и представљају:

- обавезе према добављачима 24.768 КМ;
- обавезе на основу Одлуке Владе на име субвенције утрошка електричне енергије за социјално угрожене категорије становништва у износу 2.044.378 КМ;
- обавезефинансирања у виду дознака нижим буџетским организацијама у износу од 199.950 КМ на основу Рјешења о одобравању средстава за обуку запослених и набавку рачунарске опреме локалним развојним агенцијама РС (15 агенција по 13.330 КМ) од стране министра;
- обавезе на основу Рјешења од 25.12.2008. године према Привредној комори Бања Лука у износу од 146.320 КМ;
- обавезе редовног финансирања у виду дознаке нижој буџетској организацији Републичком заводу за геолошка истраживања „Геозавод“ Зворник у износу од 26.820 КМ.

Краткорочна разграничења су исказана у износу од 12.702.508 КМ, од чега су:

- обавезе за доприносе на плату за јуни 2001. године (2.444 КМ);
- резервисање обавеза (106.000 КМ);
- разграничени остали приходи (12.594.064 КМ).

Министарство је извршило резервисање средстава за набавку аута у износу од 106.000 КМ, потребна средства су 94.893 КМ. **Уговор о набавци аута закључен је 16.2.2009. године, а ауто преузето 25.2.2009. године. Средства за наведену набавку нису планирана буџетом за 2008. годину. Горе наведено није у складу са Закључком Владе РС, број 04/1-012-2876/08 од 11.12.2008. године.**

Извори сталних средстава износе 257.606 КМ, а односе се на садашњу вриједност сталних средстава.

Препоручује се Министарству да резервисање врши у складу са Закључком Владе, као и у складу са Упутством о изради годишњег обрачуна за кориснике прихода буџета републике, општина и градова и фондова.

2.5. Напомене уз финансијске извјештаје

Министарство је доставило напомене уз финансијске извјештаје у складу са захтјевима МРС ЈС - 1 Презентација и објелодањивање.

Ревизорски тим:

Бранка Удовичић

Зорана Тодоровић

Ирина Шкорић

Горан Штрбац